

**VALSTYBĖS ĮMONĖ
IGNALINOS ATOMINĖ ELEKTRINĖ**

TVIRTINU
Generalinis direktorius
*(patvirtinta nekvalifikuotu
elektroniniu parašu)*
Audrius KAMIENAS

**KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS
VĮ IGNALINOS ATOMINĖJE ELEKTRINĖJE NUSTATYMO IŠVADA**

2022 m. gruodžio 19 d. Nr. VAK-5337(17.113E)

Visaginas

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu bei Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo valstybės įmonėje Ignalinos atominėje elektrinėje tvarkos aprašu, DVSta-0108-26V3, siekiant antikorupciniu požiūriu įvertinti VĮ Ignalinos atominės elektrinės (toliau – IAE, įmonė) veiklos sritis ir nustatyti rizikas, galinčias pasireikšti įmonės veikloje arba konkrečioje veiklos srityje, kurios gali sudaryti prielaidas darbuotojams padaryti korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus ir įvertinus rizikas pateikti rekomendacijas, kurios padėtų valdyti nustatytus ar galimus korupcijos rizikos veiksnius, buvo atliktas korupcijos tikimybės nustatymas IAE.

Korupcijos pasireiškimo tikimybę (toliau – KPT) įvertino IAE Prevencijos skyrius, kuris įmonėje yra atsakingas už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą ir savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, PRS nuostatais ir kitais teisės aktais.

Nuo 2017 metų įmonėje KPT nustatymas yra atliekamas kasmet. 2022-01-01 įsigaliojus naujos redakcijos Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymui viešojo sektoriaus subjektas, valdydamas korupcijos riziką, gali savo nuožiūra atlikti KPT nustatymą konkrečioje savo veiklos srityje, tačiau tai nėra privaloma. Vis dėlto įmonėje, siekiant sistemiško ir koordinuoto korupcijos rizikos veiksnių valdymo ir šalinimo, atsižvelgiant į ankstesniais metais atliktų KPT nustatymo išvadas, išanalizavus korupcijos prevencijos rizikas ir įvertinus esamas jų valdymo priemones, buvo priimtas sprendimas 2022 metais atlikti KPT nustatymą IAE turto valdymo srityje - IAE metinės inventorizacijos atlikimas. Analizuotas 2020-2021 metų metinės inventorizacijos atlikimas ir jos rezultatai, vertinant situaciją pagal 2022-08-31 dienai galiojusius teisės aktus, aktualius įsakymus ir pavedimus. KPT nustatymas atliktas laikotarpiu nuo 2022-09-27 iki 2022-12-15.

Siekiant nustatyti vertinamos veiklos rizikas buvo įvertinta sekanti informacija:

1) *ar analizuojamu laikotarpiu įmonės darbuotojai padarė korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas arba korupcinio pobūdžio teisės pažeidimą, kurie yra apibrėžti Korupcijos prevencijos įstatymo 2 straipsnio 9 ir 10 dalyse¹, neatsižvelgiant į minėtų veikų tyrimo proceso etapą;*

2) *ar buvo gauta skundų, pranešimų, pareiškimų dėl įmonės atliktų veiksmų ir (ar) priimtų sprendimų, neatsižvelgiant į tai ar dėl jų buvo pradėti ikiteisminiai tyrimai, administracinių nusižengimų bylos, tarnybiniai patikrinimai, ar ne;*

Analizuojamu laikotarpiu informacijos apie 1 ir 2 punktuose nurodytas galimas korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas ar kitus tapataus pobūdžio teisės pažeidimus nebuvo gauta.

3) *apie kontrolės ar priežiūros institucijų arba pačios įmonės atliktus vidaus patikrinimus, audito išvadas, jų metu nustatytus IAE vertinamos veiklos pažeidimus.* Analizuojamu laikotarpiu įmonės viduje buvo atliekami vertinamos veiklos patikrinimai bei vidaus auditai. 2022 metais Vidaus audito skyrius IAE turto valdymo vidaus audito metu identifiko rizikas, susijusias su inventorizacijos atlikimu, o Prevencijos skyrius, sistemingai atlikdamas įmonės turto valdymo patikrinimus (materialinių vertybių apskaitos, nurašymo ir inventorizacijos procesuose) bei teikdamas rekomendacijas efektyviam turto valdymui (įskaitant ir inventorizacijos proceso tobulinimui) užtikrina turto valdymo tinkamumą bei korupcijai atsparios aplinkos kūrimą įmonėje. Vertinamame laikotarpyje pasitaikė atvejų kai analizuojamoje veikloje, dėl netinkamai atliktų pareigų, buvo rekomenduota įvertinti darbuotojų veiksmus ir, esant pagrindui, kreiptis į IAE darbo drausmės nagrinėjimo komisiją.

Vertinamoje veikloje nustatytos galimos korupcijos rizikos, jų lygiai ir suskirstymas pagal svarbą

Siekiant nustatyti galimas korupcijos pasireiškimo rizikas ir nustatyti IAE taikomos pakankamos korupcijos rizikos, vykdant metinę turto inventorizaciją, valdymo priemonės buvo išanalizuoti šie vertinamą sritį reglamentuojantys vidaus dokumentai, norminių teisės aktų reikalavimų įgyvendinimas bei darbo organizavimas:

1. Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymas;

¹9. Korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos:

1) kyšininkavimas, prekyba poveikiu, papirkimas, piktnaudžiavimas;

2) nusikalstamos veikos, padaromos viešajame sektoriuje arba teikiant administracines ar viešąsias paslaugas piktnaudžiaujant įgaliojimais ir tiesiogiai ar netiesiogiai siekiant naudoti sau ar kitam asmeniui: neteisėtas teisių į daiktą įregistravimas, tarnybos pareigų neatlikimas, valstybės paslapties atskleidimas, neteisėtas politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimas, sukčiavimas, turto pasisavinimas, turto iššvaistymas, komercinės paslapties atskleidimas, nusikalstamu būdu gauto turto legalizavimas, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turimą pateikimas, kišimasis į valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens veiklą, tarnybos paslapties atskleidimas, dokumento suklastojimas ar disponavimas suklastotu dokumentu;

3) kitos nusikalstamos veikos, kuriomis siekiama kyšio, papirkimo arba nuslėpti ar užmaskuoti kyšininkavimą, prekybą poveikiu ar papirkimą.

10. Korupcinio pobūdžio teisės pažeidimas – administracinis nusižengimas, darbo pareigų pažeidimas ar tarnybinis nusižengimas, padaromas piktnaudžiaujant įgaliojimais ir tiesiogiai ar netiesiogiai siekiant naudoti sau ar kitam asmeniui, taip pat korupcinio pobūdžio nusikalstama veika.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr. 719 patvirtintos Inventorizacijos taisyklės (pagal 2022-02-23 LRV nutarimą Nr. 164 šis teisės aktas neteko galios nuo 2022-05-01);

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022-06-15 nutarimu Nr. 630 patvirtintos Inventorizacijos taisyklės;

4. 2021-09-28 generalinio direktoriaus įsakymu Nr. ĮsTa-230 patvirtintas Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės inventorizacijos tvarkos aprašas, DVSta-2008-1, su vėlesniais pakeitimais;

5. 2014-11-11 generalinio direktoriaus įsakymu Nr. ĮsTa-248 patvirtinta Materialinių vertybių apskaitos instrukcija, DVSta-2012-9, su vėlesniais pakeitimais;

6. 2015-07-23 generalinio direktoriaus įsakymu Nr. ĮsTa-214 patvirtinta Ilgalaikio turto apskaitos instrukcija, DVSta-2012-2, su vėlesniais pakeitimais;

7. 2020-06-02 generalinio direktoriaus įsakymu Nr. ĮsTa-169 patvirtintos VĮ Ignalinos atominės elektrinės finansų kontrolės taisyklės, DVSta-2451-1;

8. 2021-01-06 IAE elektrinės valdybos protokolu Nr. 2020-14/VPP-1(1.160E), patvirtinta Vidaus kontrolės politika, DVSta-0101-10V1;

9. 2020 - 2021 m. įsakymai dėl metinės inventorizacijos atlikimo (2020-08-27 Nr. VĮs-286, 2021-09-07 Nr. TĮs-42);

10. 2020-2022 m. įsakymai dėl centrinės inventorizacijos komisijos sprendimų vykdymo (2021-01-14 Nr. TĮs-2, 2021-01-15 Nr. TĮs-4, 2022-01-14 Nr. TĮs-2, 2022-01-21 Nr. TĮs-5.)

11. 2020-2022 metų centrinės inventorizacijos komisijos protokolai (2021-01-12 Nr. PPr-16(12.20E), 2021-01-12 Nr. PPr-17(12.20E), 2022-01-04 Nr. PPr-5(12.20E), 2022-01-17 Nr. PPr-45(12.20E).

Atsižvelgiant į aukščiau minėtus informacijos šaltinius, bei į tai, rizikos, susijusios su metinės inventorizacijos atlikimu nėra identifikuotos nei viename įmonės veiklos procese, yra sudarytas šios veiklos galimų korupcijos rizikų sąrašas ir nustatyti galimų rizikų poveikio² ir tikimybės³ kriterijai ir rizikų lygis⁴. Išoriniai rizikos veiksniai (veiksnių, kurių įmonė negali nekontroliuoti, bet turėtų apie juos žinoti, kaip pvz. Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių tam tikrą veiklos sritį dažnas keitimasis) neidentifikuoti ir jie nevertinami, nes vertinamos srities teisinis reglamentavimas, vertinant istoriškai, keičiasi retai, todėl buvo identifikuoti tik vidiniai rizikos veiksniai.

² Poveikio kriterijus nusako konkrečios rizikos sukeltą arba galimą (hipotetinį) neigiamą poveikį įmonės veiklai, reputacijai, pasitikėjimu juo, finansinius nuostolius, poveikį veiklos tęstinumo užtikrinimui.

³ Tikimybės kriterijus nusako rizikos pasireiškimo dažnumą, galimybę ir vertinamas pagal atvejų skaičių.

⁴ Nustatytų rizikų lygis apskaičiuojamas pagal formulę $R=T \times P$, kur R - rizika, T – tikimybė, P – poveikis.

<i>Rizikos veiksnys</i>	<i>Poveikis (P)</i>	<i>Tikimybė (T)</i>	<i>Rizikų lygis (R)=T×P*</i>
Nepakankama inventorizacijos atlikimo, rezultatų įforminimo ir priimtų sprendimų vykdymo kontrolė.	Pastebimas (3 balai)	Vidutinė (3 balai)	9 Vidutinis (R ₇)
Formalus inventorizacijos atlikimas, inventorizacijos atlikimo praktika skiriasi nuo teisinio reglamentavimo.	Pastebimas (3 balai)	Vidutinė (3 balai)	9 Vidutinis (R ₇)
Nepakankamai reglamentuota inventorizacijos procese dalyvaujančių bei kontrolės funkcijas atliekančių darbuotojų atsakomybė.	Pastebimas (3 balai)	Žemas (2 balai)	6 Vidutinis (R ₉)

*Rizikų lygio vertinimui yra taikomas šablonas:

POVEIKIS	Katastrofinis	5 (R ₁)	10 (R ₆)	15 (R ₄)	20 (R ₂)	25 (R ₁)
	Kritinis	4 (R ₁₁)	8 (R ₈)	12 (R ₅)	16 (R ₃)	20 (R ₂)
	Pastebimas	3 (R ₁₂)	6 (R ₉)	9 (R ₇)	12 (R ₅)	15 (R ₄)
	Žemas	2 (R ₁₃)	4 (R ₁₁)	6 (R ₉)	8 (R ₈)	10 (R ₆)
	Nereikšmingas	1 (R ₁₄)	2 (R ₁₃)	3 (R ₁₂)	4 (R ₁₁)	5 (R ₁₀)
		Labai žema	Žema	Vidutinė	Aukšta	Labai aukšta
TIKIMYBĖ						

Vertinant IAE veiklos, vykdant metinės inventorizacijos atlikimo ir kontrolės veiklos sritį ir identifikuojant rizikas buvo vertinta: 1) ar buvo priimti visi reikiami teisės aktai, reglamentuojantys vertinamą sritį ir ar jie dera su aukštesnės galios dokumentais ir juose nėra nustatyta perteklinių reikalavimų; 2) ar inventorizacijos procese dalyvaujantiems darbuotojams priskirtos funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė yra reglamentuoti; 3) ar nesuteikta galimybė dviprasmiškai taisyti teisės aktų nuostatas; 4) ar darbuotojams nesuteikta perteklinių įgaliojimų ar kitų teisių; 5) ar priimami sprendimai yra rengiami, derinami ir vykdomi nustatyta tvarka; 6) ar įmonėje taikomos vidaus kontrolės ir korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonės ir ar jos yra pakankamos, kad būtų galima efektyviai nustatyti ir užkardinti veiklos neatitiktis.

Pagrindinis dokumentas, kuriuo vadovaujantis organizuojamas IAE metinės inventorizacijos atlikimas iki 2021-09-30 buvo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr. 719 (toliau – LRV nutarimas Nr. 719) patvirtintos Inventorizacijos taisyklės, o nuo 2021-09-30, įgyvendinus atlikto Finansų valdymo proceso kokybės vidaus audito metu teiktą pasiūlymą dėl gerinimo, buvo parengtas ir patvirtintas Inventorizacijos tvarkos aprašas (toliau – Aprašas), kuris detalai reglamentuoja IAE ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto, trumpalaikio materialaus turto ir įsipareigojimų inventorizacijos atlikimą. Aprašas parengtas vadovaujantis tuo metu galiojančio LRV nutarimo Nr. 719 nuostatomis ir jame yra nustatytas inventorizacijos objektas ir periodiškumas; reikalavimai inventorizacijos komisijoms ir inventorizacijos aprašo sudarymui; Ilgalaikio materialiojo, nematerialiojo, finansinio turto ir įsipareigojimų inventorizacijos

reikalavimai; Inventorizacijos įforminimas ir atsakomybė. Parengtas Aprašas, be kita ko, sumažino riziką dėl skirtingo teisės aktų interpretavimo, inventorizacijos atlikimo procedūra tapo aiški ir konkreti. Aprašas periodiškai, atsižvelgiant į pasikeitusią įstatyminę bazę bei į vidaus auditų rezultatus, atnaujinamas.

Nuo 2022-05-01 valstybės lygmeniu nebereglamentuojamas inventorizacijos atlikimas, o inventorizacija suprantama kaip vidaus kontrolės sistemos elementas ir ji privaloma tik konkrečiais išimtiniais atvejais (inicijuojant nemokumą, reorganizavimo, likvidavimo atvejais), o įmonės vadovas turi nurodyti kitus atvejus, kada atliekama inventorizacija ir jos periodiškumą (bent kartą per metus). Todėl įvertinus minimą Aprašą jo parengimo ir pakeitimų datai yra nustatyta, kad šis vidinis įmonės teisės aktas didžiąją dalimi dera ir su naujomis, 2022-06-15 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 630 patvirtintų Inventorizacijos taisyklių nuostatomis (IAE nėra reglamentuotas nuotolinis inventorizacijos atlikimas, sąvokų atnaujinimas).

Įmonėje yra įdiegtos vidaus kontrolės procedūros reglamentuotos IAE vidaus kontrolės politikoje, DVSta-0101-10V1, kurios yra privalomos visiems įmonės darbuotojams atliekant savo funkcijas. Viena iš vidaus kontrolės elementų yra nuolatinė stebėseną, kuri yra integruota į kasdieninę veiklą, o nustatius veikloje tam tikrų trūkumų ar atlikus rizikos vertinimą yra atliekama periodinė stebėseną. Taip pat įmonėje yra sudarytos galimybės apie galimus trūkumus, ypač susijusius su korupcija ir (arba) sukčiavimu, pranešti anonimiškai. Stebėsenos metu nustatius tam tikrus neatitikimus, pažeidimus, sukčiavimo ar korupcijos atvejus ir kitokius faktus, liudijančius apie vidaus kontrolės sistemos trūkumus, įmonės vadovo sprendimus gali būti atliekami atskiri vertinimai ir (arba) patikrinimai.

Vadovaujantis IAE vidaus kontrolės politikos 44 punkto reikalavimais įmonės veikla turi būti organizuojama taip, kad būtų tinkamai atskirtos darbuotojų funkcijos, stengiantis užtikrinti galimų interesų konfliktų, sukčiavimo, korupcijos apraiškų, tyčinių klaidų bei kitų neteisėtų veikų pasireiškimų tikimybės sumažinimą ir (arba) savalaikį fiksavimą. Įmonėje atliekamos kontrolės, priežiūros ir atitikties funkcijos yra pasiskirsčiusios tarp atskirų padalinių pagal kompetenciją (Vidaus audito skyrius, Prevencijos skyrius, Fizinės saugos skyrius), tačiau Apraše atskirai nėra detalizuota kontrolės priežiūros funkcija, todėl negalima daryti išvados, kad jos yra tinkamai atskirtos (t. y. ar tie patys proceso dalyviai nedalyvauja sprendimų priėmimo ir (arba) kontrolės ar priežiūros atlikime).

Įvertinus visus analizuojamus dokumentus nustatyta, kad KPT atlikimo dienai įmonėje yra priimti visi teisės aktai būtini Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymo įgyvendinimui, taip pat įvertinta, jog IAE teisės aktuose nustatyta sprendimų priėmimo, veiksmų atlikimo tvarka yra skaidri ir nesuteikia per daug įgaliojimų įmonės darbuotojams veikti savo nuožiūra. Todėl, nors IAE metinės inventorizacijos veikla yra priskiriama prie sričių, kurioje gali egzistuoti korupcijos

pasireiškimo tikimybė, tačiau realiai ši tikimybė yra sumažinta ir valdoma organizuojant ir įgyvendinant įmonės veiklą bei vidaus kontrolę.

Apibendrinant galima teigti, kad nors inventorizacijos srityje ir yra priimti visi reikalingi inventorizacijos sritį reglamentuojantys teisės aktai, o analizuojamu laikotarpiu nebuvo užfiksuota Korupcijos prevencijos įstatymo 2 straipsnio 9 dalyje nurodytų korupcinio pobūdžio nusikalstamos veiklos atvejų, tačiau eliminuojant galimas korupcijos prevencijos rizikas, rekomenduojame, įmonėje nustatyta tvarka įvertinti aukščiau identifikuotas rizikas.

Vadovas

(pasirašyta nekvalifikuotu elektroniniu parašu)

Vytas Žukovskis

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Prevencijos skyrius (124)
Dokumento pavadinimas (antraštė)	KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS VĮ IGNALINOS ATOMINĖJE ELEKTRINĖJE NUSTATYMO IŠVADA
Dokumento registracijos data ir numeris	2022-12-19, VAK-5337(17.113E)
Adresatas	–
Dokumentą vizavo.	Vyresnioji specialistė Ramunė Bataitytė
Veiksmo atlikimo data ir laikas	2022-12-15 12:27:47
Dokumentą pasirašė	PRS vadovas Vytas Žukovskis
Veiksmo atlikimo data ir laikas	2022-12-15 12:35:06
Dokumentą tvirtino	Generalinis direktorius Audrius Kamienas
Veiksmo atlikimo data ir laikas	2022-12-16 14:23:44
Registratorius	Vyresnioji specialistė Ramunė Bataitytė
Veiksmo atlikimo data ir laikas	2022-12-19 07:35:53
Dokumento nuorašo atspausdinimo data ir jį atspausdinęs darbuotojas	2022-12-19 atspausdino Vyresnioji specialistė Ramunė Bataitytė

Nuorašas tikras
VĮ Ignalinos atominė elektrinė (102 / 103)
2022-12-19